Cesty Karla Weinera *též* Gespalten

Pardubické nádraží. Řepova krabice, velkolepá ve své dlaždičkové hnědi, sleduje okem hodin cvrkot před sebou. A hluboko v jejím chřtánu tvorové neustále honí spoje, bílý model města, černobílé fotografie nad přepážkami, barevná mozaika chrámu cestování. Tady málokdo sedí pro radost, tady se čeká, až se bude moci odjet jinam, jen přechodná zóna, území bez kořenů, bez vazeb, obrovská čekárna na lepší nebo horší, na jiné. Životní synekdocha.

Tady milenky vyhlížejí své milence, milenci přijíždějí za svými milenkami, studenti za školami a budoucími milenkami, manželé za manželkami a milenkami, milenky a milenci za prací a povinnostmi a tak dál a stále dokola. Lavičky tu jsou hluboké, skoro jako skluzavka, ze které nejde vstát s noblesou. Musíte se předklonit, přenést váhu a pak doufat, že nevylijete kafe. Do toho do omrzení hraje melodie *Já mám koně.*

Podchod k nástupištím je podivně cítit. Dav ale unáší dopředu, na analýzu času nezbývá. Čas, čas, svítící minuty se shodují s propiskou na dlani. Signál pro zvýšení tempa, schody, studený vítr, perón, otevřené dveře. Zase zbytečný spěch.

Špalír kabátů tlačí břichem vlaku, úniky do kupé, řady řídnou, prázdná místa také. Student s černými brýlemi usedá odevzdaně na kufr, mladá dívka přijala poslední místo, důchodce zůstává stát. Zase je klid, zase nehybnost, jen vlak se rozjíždí ku Praze. Tváře za skly a na sklech, cizí, neznámé, nepoznané, lhostejné. Malý chlapec líže okno a patlá sliny, jak nejvýš dosáhne. Mám chuť jej napodobit, ale nesmím.

Praha je magnet. Všechno se tam táhne, aby zmizelo, zaniklo. Jedno z mála míst v téhle malé zemi, kde je možné se rozplynout, individualita v množném čísle zprůměrní, zanikne, zmizí, stejně tak i průměrnost. Jedinec je jen kolemjdoucí, kolemjdoucí je nic, já jsem nic, jen kabát v odrazu špinavé výlohy, který mě ani neupoutá svou jedinečnou fádností.

Černý kabát a kulaté brýle v zrcadle ruského klenotnictví. Zastavuji a konečně si všímám i tváře. Usmívá se, za ní šmouhy chodců, dívá se na mě, na chodce za mnou a usmívá se. Syn ztraceného kmene, ztracený v městě, které nikdy nebude jeho domovem. Tvář zesmutní, když se rozpomene, už mi nevěnuje jediný pohled ebenových očí. Nemá cenu na něj čekat, přijde, až sám bude chtít. Beztak mám pocit, že je mi na blízku, neustále.

Cítím nutkání utéct, ale jsem veden, hledám postranní uličky, vyhlížím podchody, vjezdy, jakoukoli skrýš, místo liduprosté. Není mi dobře, cítím zimnici, hlava mi hoří, ale ruce jako led zatínám v pěsti. Není mi dobře. Neměl jsem utíkat, neměl jsem jezdit, neměl jsem důvod stěžovat si, a přesto jsem tu, jsem pryč.

Sněhové vločky ulpívají na brýlích, ani je nestírám, k čemu ostrý výhled do cizích zad. Kdyby se muž přede mnou náhle otočil, nestihl bych zastavit ani uhnout, srazili bychom se obličeji. A

najednou před sebou skutečně spatřím jeho tvář, čekal jsem ji, a přesto mě vyděsila, tvář starého vousatého muže. Uskakuji před ním, přímo před mladíka v kulatých brýlích. Vidím jeho vyděšené oči a pod rukama cítím chladné sklo. Rozpaky z překvapených pohledů rybích chodců zahání útěkem podél zdí. Jsem mu v patách.

Prázdná ulice a mrtvé průčelí domu bez poschodí, bez stropu, bez stěn. Dírami po oknech prosvítá ocelové nebe. Na sklech mi ulpívají další vločky.

Antikvariát vítá zbloudilce, nabízí azyl ztracenému. Mlčící přátelé na prodej, výplň osamělých večerů, droga bibliofilů, kteří vyměnili horký klín milenek za deka papíru. Prodavač mlčky pročítá německý text. Hnědé vlasy zakrývají obličej, prsty laská koženou vazbu. Obrací stránky nábožně, ví, že jeho život je teď v jeho rukou. Usmívá se, je šťastný a proto ho nechávám být, v jeho štěstí. Sám hledám dál.

Památníky myšlenek mrtvých lidí. Jsou jich tisíce. Některé mají zdobené hřbety. Vlastně nemám rád knihy, tak proč jsem sem jen chodil? Spatřit druhý extrém, opak ztracenosti v davu. Chci pryč, ale je mi nepříjemně, narušil jsem jeho klid. Musím zaplatit. Vytáhnu jeden svazeček z krabice na podlaze. Prodavač jen mávne rukou. Úsměvem přijímám nečekaný dar. Na okamžik se naše oči střetnou. Zase ty?

Průčelí vykotlaného domu je přímo přede mnou. Vcházím do města neznalého turistů, okrajové zóny, tmavé fasády, laciné večerky a před sebou, někde za těmi šedými zdmi tuším slavná místa. Místy probleskne budovami věž gotického chrámu. Nemám potřebu jít rychle, nemám potřebu hledět zpříma ani mít cíl. Nikdo se nedívá. Praha je teď skoro krásná.

Podívám se na knihu ve své ruce. Machar, stojí rudě na předsádce. Neznám. Ruka svírající knihu se pohupuje do rytmu chůze, jdu dál Prahou pustou a navazuji na Prahu mrtvou, Prahu cizinců a obchodů, kolem bytů spekulantů, barevných cedulí a drahých cetek. Dlažba, kulisy památek a vysoká kultura za bezpečnostními skly. Židovský hřbitov jako předražená atrakce. Dusání staletých kostí za pevnou taxu. Zde by měly kvést růže. Je mi zima.

Po gethu jen jména ulic a secesní štuky s motivy semitů. Měšec a hvězda. Jako pomník nesmrtelné nenávisti k cizímu, dávno ztracenému, rozprášenému.

Kolem Pinkasovy k nábřeží, obzor se otevírá, domy ustupují. Volný prostor vábí, pach vody a křik zmatených racků. Zastavuji na kraji chodníku, pouštím starou tramway. Líné koryto řeky, ke kterému budu za okamžik smět blíž, vidím na okamžik skrz její okna. Na okamžik zahlédnu i jeho.

Skrz okna vidím muže na kraji chodníku, hledí na řeku před sebou, jako na unikající stín. Na okamžik vidím touhu jeho očí, s jakou nevnímá svět kolem, vidí jen šedou vodu a ocelově kalné nebe nad svatým Jiřím. Usmívám se jeho touze, usmívám se jeho radosti z blízkého cíle a

skláním oči k rozečtené knize. Ještě sedm zastávek, ještě sedm stran, ještě několik řádků Magdalény a můj dnešní den bude završen v úplnosti. Praha je dnes skoro krásná.

Z okna zalepeného reklamou na mě hledí muž s kulatými brýlemi. Usmívá se. Mám dojem, že se mnou souhlasí.